

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/40/2012
Identifikačné číslo spisu:	1010201403
Dátum vydania rozhodnutia:	22.08.2013
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1010201403.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcu: Milan Jurišta - FIRMA JURIŠTA MILAN, Hrachová 18, Bratislava, IČO: 17 340 080, zast. spoločnosťou VRBA & PARTNERS s.r.o., Sliezka 9, Bratislava, IČO: 35 918 225, v mene ktorej koná JUDr. Vladimíra Klučková, advokátka, proti žalovanému: Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Bratislave, Staromestská 6, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRHZ - 877/2010 zo dňa 27. mája 2010, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 183/2010 - 69 zo dňa 17. mája 2012, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 183/2010 - 69 zo dňa 17. mája 2012, p o t v r d z u j e.

Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť trovy odvolacieho konania vo výške 161,75 € v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám právneho zástupcu žalobcu.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „O. s. p.") rozhodnutie žalovaného označené v záhlaví ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu - Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave č. ORHZ-1304/2010 zo dňa 14. apríla 2010, ktorým uložil žalobcovi za porušenie § 4 písm. b/, § 5 písm. h/, § 8 písm. c/ a § 13 ods. 1 písm. c/ zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Zákon") sankciu spolu vo výške 2000 €, pričom za porušenie jednotlivých povinností boli uložené sankcie vo výške 250 €, 1000 €, 250 €, 250€, 250 €, Krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, nakoľko z jeho obsahu, ani z prvostupňového rozhodnutia, nevyplýva, na základe čoho pristúpil žalovaný k vyvodu objektívnej zodpovednosti žalobcu, keď jeho konanie nesubsumoval pod žiadne zákonné ustanovenie. Otázku objektívnej zodpovednosti, ktorý použil vo vyjadrení k žalobe a na pojednávaní, vôbec neriešil v správnom konaní. Napadnuté rozhodnutie bolo tak vydané bez

dostatočne zisteného skutkového stavu.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu vo výške 529,19 €.

Proti predmetnému rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote dňa 23. júla 2012 odvolanie, v ktorom sa domáhal jeho zrušenia.

Uviedol, že správnym deliktom právnickej osoby je protiprávne konanie právnickej osoby, ktorého znaky ustanovuje zákon, za ktoré ukladá správny orgán sankciu ustanovenú týmto zákonom. Od ostatných správnych deliktov sa tieto delikty odlišujú znakom zodpovednej osoby, ktorou je právnická osoba ako celok, nie fyzické osoby - jej zamestnanci, členovia, prostredníctvom ktorých koná. Subjektom správneho deliktu je právnická osoba, ak je deliktuálne spôsobilá. Realizácia deliktuálneho spôsobilosti je možná len tak, že právnou povinnosť poruší štatutárny orgán právnickej osoby alebo iní zamestnanci alebo členovia, a toto porušenie sa prizná právnickej osobe. Zavinenie nie je pojmovým znakom správneho deliktu právnickej osoby, preukazuje sa len porušením právnej povinnosti. Správny orgán sa odvoláva len na zistený závadný stav a škodlivý následok, pričom nepreukazuje príčiny a okolnosti, ktoré k tomu viedli, nezisťuje opatrenia právnickej osoby, ktoré tomu predchádzali. Žalovaný tiež poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžf/4/2010 zo dňa 29. septembra 2010, sp. zn. 7Sž/104/2001 zo dňa 7. novembra 2001, sp. zn. 6Sž/7/2011 zo dňa 26. októbra 2011 a na § 4 až § 7 Zákona. Pri naplnení skutkovej podstaty správneho deliktu za porušenie predpisov na úseku ochrany pred požiarom, orgán štátneho požiarneho dozoru neskúma zavinenie právnickej osoby (fyzickej osoby - podnikateľa), ale na základe princípu legality je povinný uložiť sankciu za správny delikt.

K podanému odvolaniu sa písomným podaním zo dňa 8. augusta 2012 vyjadril žalobca tak, že navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

Poukázal, že žalovaný neuviedol zákonné ustanovenia, na základe ktorých je možné vyvodiť objektívnu zodpovednosť žalobcu, ktorými by bola odôvodnená objektívna zodpovednosť za zamestnanca, a to pri svojoľnom konaní zo strany zamestnanca, mimo jeho pracovných úloh, bez akéhokoľvek príkazu zo strany žalobcu. Žalovaný sa nevysporiadal s námietkami a dôkazmi uvádzanými žalobcom v správnom konaní a rozhodnutie bolo vydané na základe jedného dôkazu - osoby, ktorá mala záujem na tom, aby sama nebola sankcionovaná. Žalobca vyjadril nesúhlas s názorom prezentovaným žalovaným, že zamestnávateľ nesie absolútnu objektívnu zodpovednosť za svojho zamestnanca, ak sa tento dopustí v pracovnom čase porušenia akejkoľvek povinnosti, a to bez preukazovania príčin a okolností, pričom správny orgán prizná porušenie povinností zamestnávateľovi bez uvedenia zákonného ustanovenia, na základe ktorého by bolo možné takýto záver ustáliť a bez skúmania príčin. Nie je možné ustáliť, že právnická osoba zodpovedá za všetky úkony svojich zamestnancov, je potrebné skúmať okolnosti, za ktorých prišlo k prípadnému porušeniu povinností. Právnická osoba nezodpovedá za konanie, ktoré zamestnanec uskutočnil mimo svojich pracovných povinností, v rámci svojej ľubovôle a svojho rozhodnutia, bez toho, aby takéto rozhodnutie oznámil nadriadenému pracovníkovi. Zodpovednou je osoba, ktorá konala, za predpokladu, že je spôsobilá na právne úkony. Uvedené nemá nič spoločné so skúmaním zavinenia, jedná sa o skutočnosť, že právnická osoba žiadne konanie nevykonávala a ak mal správny orgán opačný názor, bolo potrebné tento záver riadne skutkovo a právne preukázať a zhodnotiť. K rozhodnutiam uvádzaným v odvolaní žalobca uviedol, že žiadnym spôsobom nedokladajú právny názor žalovaného o absolútnej zodpovednosti zamestnávateľa za svojich zamestnancov, ani to, že nie je potrebné skúmať príčiny a okolnosti, za ktorých došlo k spáchaniu správneho deliktu. Ak správny orgán tvrdil porušenie povinností treťou osobou, bolo potrebné uvedené porušenie spoľahlivo preukázať, čo podľa názoru žalobcu uskutočnené nebolo. Žalovaný sa v súdnom konaní nemôže odvolávať len na objektívnu zodpovednosť (ktorú v samotnom správnom konaní vôbec neriešil), je povinný riadne a spoľahlivo zistiť skutkový stav veci a až na základe takto zisteného skutkového stavu veci, uložiť sankciu osobe, ktorá protiprávne konanie spáchala. Žalobca si uplatnil náhradu trov konania vo výške 161,75 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. augusta 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 3 O. s. p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 6 ods. 1 Zákona, za plnenie povinností právnickej osoby na úseku ochrany pred požiarimi zodpovedá jej štatutárny orgán. Ak je na čele právnickej osoby kolektívny orgán, ten určí, kto zodpovedá za plnenie úloh na úseku ochrany pred požiarimi. Ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa, zodpovedá za ochranu pred požiarimi táto osoba alebo jej zodpovedný zástupca.

Podľa § 59 ods. 1 písm. g/ Zákona, okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 8298 € právnickej osobe a fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že nezriadi protipožiarne hliadky a nezabezpečí odbornú prípravu ich členov podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie.

Podľa § 59 ods. 2 písm. b/ Zákona, okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 16 596 € právnickej osobe a fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že nezabezpečí vykonávanie opatrení podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru alebo pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb.

Podľa § 59 ods. 2 písm. j/ Zákona, okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 16 596 € právnickej osobe a fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, vypaľuje porasty bylín, kríkov a stromov alebo zakladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu, alebo spaľuje horľavé látky na voľnom priestranstve bez písomného súhlasu okresného riaditeľstva.

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Správny poriadok“), rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 32 ods. 1 Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Predmetom preskúmania je rozhodnutie žalovaného označené v záhlaví ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu - Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave č. ORHZ-1304/2010 zo dňa 14. apríla 2010, ktorým uložil žalobcovi za porušenie § 4 písm. b/, § 5 písm. h/, § 8 písm. c/ a § 13 ods. 1 písm. c/ Zákona sankcie vo výške 250 €, 1000 €, 250 €, 250 €, 250 €, spolu vo výške 2000 €.

Podstatou podaného odvolania bola otázka objektívnej zodpovednosti žalobcu sa spáchaný správny

delikt.

Dôvodom zrušenia preskúmaného rozhodnutia krajským súdom bol nedostatočne zistený skutkový stav a nedostatok dôvodov. Pokiaľ žalovaný v priebehu súdneho konania argumentoval objektívnou zodpovednosťou, je nepochybné, že táto argumentácia nebola obsahom napadnutého ako ani prvostupňového správneho rozhodnutia.

Podľa názoru najvyššieho súdu v prejednávanej veci sa však žalovaný prvotne nevysporiadal so základnou otázkou, a to či konanie zamestnanca žalobcu možno pričítať práve žalobcovi, ktorá skutočnosť nie je otázkou týkajúcou sa objektívnej zodpovednosti, v rámci ktorej sa skúma zavinenie alebo nedbanlivosť, ale týka sa samotného vymedzenia osoby zodpovednej za protiprávne konanie (bez ohľadu na povahu jej konania, teda či šlo o úmyselné alebo nedbanlivostné porušenie právnych predpisov). Zákon vymedzuje aj skutkové podstaty priestupkov, kde zodpovednou za porušenie predpisov na úseku ochrany pred požiarimi je fyzická osoba (§ 61 Zákona).

Žalobca sa v priebehu správneho konania, ako aj v konaní pred súdom bránil, že konanie zamestnanca bolo svojvoľné a nebolo na jeho príkaz, pričom pri hodnotení tejto námietky prvostupňový správny orgán poukázal na výpoveď zamestnanca, p. Y., pred policajným orgánom - Okresným riaditeľstvom PZ Bratislava II, do zápisnice, ktorá bola v rozpore s tvrdením žalobcu, a preto ju hodnotil ako účelovú. Žalovaný ako aj prvostupňový orgán hodnotili ako pravdivú výpoveď p. Y. aj s prihliadnutím na skutočnosť, že pri svojej výpovedi bol poučený o možnosti odopretia výpovede a o možných následkoch uvedenia nepravdivých skutočností.

Z obsahu zápisnice o výsluchu zadržaného - podozrivého, W.. C. Y., ČVS: ORP-701/2-OSV-B2-2010 zo dňa 1. marca 2010 vyplýva, že tento k veci (okrem iného) uviedol, že „Dnešného dňa 1. marca 2010 v čase o 15:00 hod. som v areáli firmy Jurišta Milan páľil nahromadený odpad.“

Z obsahu zápisnice je nepochybné, že v tejto zápisnici o výsluchu p. Y. neuvádzal, že konal na pokyn C. I.. Iná zápisnica o výsluchu p. Y. sa v administratívnom spise nenachádzala.

Tvrdenie, že p. Y. mal konať na základe pokynu p. I. vyplýva len zo záznamu z miesta č. p. ORP/701/1-OSV BA II, spísaného dňa 1. marca 2010 príslušníkom hliadky a uznesenia OR PZ BA II ČVS: ORP-701/2-OSV-B2-2010-ML zo dňa 19. apríla 2010 o postúpení veci, ktoré však opätovne odkazuje na výpoveď podozrivého p. Y..

Za takto zisteného skutkového stavu nemožno postup správnych orgánov považovať za zákonný a je potrebné konštatovať, že rozhodnutie vychádzalo z nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Správne orgány sa tak ďalej nezaoberali otázkou, či skutočne p. Y. konal na základe pokynov p. I. a následne neodôvodnili, na základe akých ustanovení je možné konanie zamestnanca pričítať žalobcovi (fyzickej osobe - podnikateľovi). V tomto smere p. Y. v zázname z miesta č. p. ORP/701/1-OSV BA II, spísaného dňa 1. marca 2010, uviedol, že už aj predošlému službukonajúcemu vrátnikovi p. I. nakázal, aby popálili v objekte všetok neporiadok.

Bolo na mieste potom overiť toto tvrdenie, prípadne zisťovať, či spaľovanie odpadov obvykle patrilo do náplne práce p. Y., resp. náplne práce vrátnikov, nič nebránilo v týchto súvislostiach aj vypočítať relevantných svedkov. Správny orgán nemohol vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu z dôvodu existencie odôvodnených pochybností o osobe zodpovednej za správny delikt.

Najvyšší súd nad rámec nutného odôvodnenia a so zreteľom na ďalší postup správneho orgánu po zrušení rozhodnutia a vrátení mu veci na ďalšie konanie, pripomína, že v predmetnej veci sa jedná o vec správneho trestania. Právne predpisy, ktoré zakotvujú skutkové podstaty správnych deliktov neupravujú postup správnych orgánov pri postihu za súbeh viacerých deliktov. V konaní bolo posudzovanie jedno konanie - spaľovanie, v súvislosti s ktorým bolo malo byť spáchaných viacero správnych deliktov (jednočinný súbeh). Z judikatúry správnych súdov vyplýva, že pri súbehu viacerých správnych deliktov je nedostatok špeciálnej úpravy potrebné preklenúť použitím analógie, prvotne v právnom predpise, ktorý je obsahovo najbližším v súvislosti s riešenou právnou otázkou (per analogiam legis). Pre oblasť správneho trestania, ustanovenie upravujúce konkurenciu správnych deliktov, obsahuje zák. č. 372/1990

Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktoré upravuje, že za viac priestupkov toho istého páchatela prejednávaných v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na priestupok najprísnejšie postihnuteľný. Zbiehajúce sa delikty sú tak postihnuté sankciou určenou pre najťažší z nich. Pri rovnakých sadzbách pokút správny orgán uloží sankciu podľa sadzby za ktorýkoľvek z týchto deliktov.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p., keď žalobcovi priznal ich náhradu vo výške 161,75 €, pozostávajúcu z odmeny za jeden úkon právnej pomoci - vyjadrenie k podanému odvolaniu zo dňa 8. augusta 2012 vo výške 127,16 €, režijný paušál vo výške 7,63 €, zvýšenú o sadzbu DPH vo výške 20 %.

Žalovaný je povinný náhradu trov konania podľa § 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p. uhradiť na bankový účet právneho zástupcu žalobcu vedený v Tatra banke, a.s., č. ú. 2627070060/1100.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.